

התורת נדרים והפרת נדרים

"**אִישׁ כִּי יָדַר נְדָר לְהָ אֽוֹ הַשְׁבָּעַ שְׁבָּעָה כִּי אָסֵר אָסֵר עַל נְפָשׁוֹ כִּאֵין יוֹלֶד בָּרוֹ**
בְּכָל הַיּוֹצֵא מִפְּיו יַעֲשֵׂה" (במדבר ל' ג')

מסכת נדרים דף עז עמוד ב
ר' יוחנן: חכם שאמר בלשון בעל, ובבעל
שאמר בלשון חכם - לא אמר כלום; דתניא:
"זה הדבר" - החכם מתיר ואין בעל מתיר
... **תניא אידך:** "זה הדבר" - בעל מפר ואין
חכם מפר.²

מסכת נדרים - דף כא עמוד ב
אמר רב יהודה אמר רב אשי ארבעה נדרים
הלו צריכין שאלה לחכם ... אין חכם רשאי
להתיר אלא כעין ארבעה נדרים הללו.³
ההוא דאתא لكمיה דבר הונא, א"ל: לבך
עלך? א"ל: לא, ושרייה.⁴ ההוא דאתא
לקמיה דרבבה בר רב הונא, אמר לו: אילו
הי עשרה בני אדם שיפיסוך באotta שעיה,
מי נדרת? א"ל: לא, והתיירו.

בן בתו של ר' ינא סבא בא לפני ר' ינא
סבא, אמר לו (הסבא לנבר): אילו ידעת
שבשים פותחים את פנקס ומספרים
במעשיך (בעקבות הנדר) - האם היה נודר?
אמר לו: לא, והתיירו.⁵

שבת שלום, חזק חזק ונתחזק מחلكי המים

¹ ראה מצווה דומה בספר דברים פרק כג, פרשת כי תצא, בהקשר לנדרי הקדש: "כִּי תִדְרֹר נְדָר לְהָ אָלָהִיךְ לֹא תַהֲרֵךְ לְשָׁלְמוֹ כִּי דָרְשָׁנָה הָאָלָהִיךְ מַעַמֵּךְ וְהִיא בְּן חָטָא: וְכִי תִמְחַלֵּל נְדָר לֹא יְגִיה בְּן חָטָא: מָוֹצָא שְׁפָטִין תְּשִׁמְדֵךְ וְעִשְׁיָת פְּאֵשֶׁר בְּדָרְךְ לְהָאָלָהִיךְ נְדָרָת בְּפִינְךְ". התורה ממליצה לנו לא לנדר בכלל. אז מה לעשות? להביא את הקרבן לבית המקדש, להקדיש במקומות, לסמור ולשוחוט כשיתת היל הזקן (ראה נדרים ט ע"ב).

² הגمرا מאבחינה בין התורת הנדר שהיא רק ע"י חכם או שלושה הדיווטות שיש להם תוקף כחכם בדומה לבית דין) ובין הפרת הנדר שהיא רק בגין אב לבתו או בעל לאשתו. את ההלכה של התורת נדרים, לכל אדם,لومדים מהפסוק בפרשה שלנו: "לא יחל דברו - הוא אינו מוחל דברו. אחר הוא שעושה דברו חולין. ואית זה? זה חכם שהוא מתיר לו את נדרו (ברכות לב ע"א).

³ הכוונה למשנה בראש פרק שלishi במסכת נדרים (ראה שם) אשר דנה בנדרים שככל אינם חלים, משום שלא נאמרו בלב גמור ובכוונה, אלא תוך כדי משא ומתן עסקי, למשל, כאשר כל צד "נשבע" שלא ימכור בפחות או יקנה ביותר מסכום מסוים ואח"כ הגיעו לעומקה. נדרים אלה "התירו חכמים - בלי שם שאליה", לשון רשי". בגמרה מתגלגת הסוגיה להתרת נדרים ע"י חכם.

⁴ אדם בא לפני רב הונא (ראש ישיבת סורא) להתריר את נדרו ורב הונא שואל אותו: לבך عليك? עמד אתה על דעתך הריאונה ורוצחה עדין באותו הנדר (לשון רשי' שם)? והוא אומר: לא. וזה מספיק.

⁵ עוד מקרים בגמרה שם (בתרגומם שלנו): "ההוא שבא לפני ר' אלעזר, א"ל: האם באמת זכית לנדר? א"ל: אילו לא היו מרגיעים אותך באותה שעה, לא הייתי רוצה כלום. א"ל: יהא כרצונך". וכן אישת שהדרה את בתה ור' יוחנן פתח לה (התיר לה) בטענה: אילו הייתה יודעת מה יאמרו השכנים עלייך ועל בתקך לך וכך הייתה נודרת? ואפיילו מקרים של התורת נדרים בטענה של: "אילו הייתה יודעת שביתת הדין שמנסה כתעת להתריר לך את הנדר מצטער ומתחבט כלך במציאות היתר, הייתה נודר?" למה, לפי דעתך, חכמים התירו נדרים כלך בקהלות? אין כאן חשש שאנשים ייזללו בנדרים?

